

Interjú Tamás-Tarr Melindával, az Olasz Köztársaság lovagjával

A magyar Tamás-Tarr Melinda Margit, aki olasz állampolgár is, neve jól ismert ezen a blogon. 17 éve vezeti a ferrarai *Osservatorio Letterario* maga nemében úttörőnek számító folyóiratot (nyomtatott, de online változatban is elérhető), amely hozzájárult ahhoz, hogy olaszok és magyarok között egyféle kulturális híd jöjjön létre a két ország értékes szerzőinek megjelentetésével.

Továbbá Melinda figyelmes olvasója jelen online oldalaknak is.

Nagyszerű hír volt megtudni, hogy a „mi” Melindánk – tanár, újságíró, műfordító és író – az *Olasz Köztársaság lovagja* lett, a köztársasági elnök 2013. december 27-i rendelete alapján adományozta neki ezt a kitüntetést. Az Olasz Köztársaság azon érdemrendjéről (OMRI, amit hat fokozatban osztanak ki) van szó, amely a legmagasabb Olaszországban és amelyet 63 évvel ezelőtt alapítottak, hogy „*jutalmazza a nemzet érdekében az irodalom, a művészetek és a gazdaság területén végzett munkát...*”

Ez a legrangosabb és megérdemelt elismerése az eddig kapottak közül.

Tamás-Tarr Melinda már 1993-ban megkapta a Dante Alighieri Társaság irodalomkritikai első díját, ez az intézmény segíti az olasz kultúra terjesztését az egész világon.

Aztán 1998-ban irodalmi folyóirata megkapta az „ezer legjobb üzleti ötlet egyike” elismerést, amely a *Corriere della Sera* és a *BPM* [*Banca Popolare di Milano/Milánói Népi Bank*] kezdeményezésére jött létre.

2001-ben a Rai1 „Kelet-Nyugat” című rádióműsora adott hírt ismeretterjesztő tevékenységéről, különös tekintettel a magyar irodalomra és az Országos Széchenyi Könyvtárral (Budapest), illetve a Magyar Elektronikus Könyvtárral (MEK) való kulturális együttműködésre.

Ugyanebben az évben a Nemzetközi Életrajzi Központ (Cambridge) bevásárolta a XXI. Század 2000 legnagyobb gondolkodói közé.

Tarr Melinda 1953-ban született Dombóváron, a dél-dunántúli Tolna megyében. Már a gimnáziumi éveitől dolgozni kezdett a veszprémi bíróságnak.* A diploma megszerzése után (1978) magyar nyelvet és irodalmat, illetve történelmet tanított általános iskolákban, ugyanabban a városban, ahol együttműködött a helyi újsággal is (*Napló*).

1983-tól Olaszországban, Ferrarában él, különböző tanulmányokat folytat (jogi, irodalmi, zongoraművészeti, informatikai) és fordító/tolmács tevékenységet végez, 1989-től pedig ezekhez jött az újságírói és az írói tevékenység. 1990-94 között kipróbálta magát a ferrarai Veneziani** Akadémia Kórus szopránjaként is.

1997-ben hozta létre az *Osservatorio Letterario*-t, annak vezetőjeként életre hívja így az O.L.F.A-t is (*Osservatorio Letterario Ferrara e l'Altrove*), amely olaszul és/vagy magyarul is ad ki könyveket (mostanáig mintegy hetvenet), mint például a *Magyar hangok* (OLFA, 2001) című antológiát. Néhány évig szervezi a „Janus Pannonius” nemzetközi irodalmi díjat is.

Az alábbiakban következnek egy rövid interjú, amit nekem szíveskedett adni.

A nagy megtiszteltetésen túl, amit a rangos *köztársaság lovagja* cím jelent, milyen jelentéssel bír Ön számára ez az elismerés?

Egy magas állami elismerést a választott hazámban, amelyben, különböző körülmények miatt, hontalannak éreztem és érzem magam. Már harminc éve élek Olaszországban. Ebben az országban, amely tele van protekcióval, méreggel, intrikákkal és féltékenységgel, magamat mindig mellőzöttnek és kirekesztettnek éreztem magyarként, hiába vagyok olasz állampolgár. Az irodalmi, szerkesztői és kulturális tevékenységem mostanáig nem részesült magas állami kitüntetésben a hivatalos intézmények részéről. Az *Osservatorio Letterario* fennállásának éveiben a média hallgatott és szándékosan mellőzte a periodika sajtótájékoztatóit, míg mások jelentéktelen hírei nyilvánosságra kerültek.

Ez a magas állami elismerés kárpótolt egy kicsit a sokrétű szakmai tevékenységemet ért gyér figyelem miatt az önmagukba zárkózó akadémiai körök részéről, mintha valami beható lennék, aki fenyegetné az ő presztízsüket.

Nagy nehézségek árán és hiányos anyagi eszközökkel létrehoztam egy időtálló kulturális hidat Magyarország és Olaszország között, népszerűsítve az irodalmi műveket és tanulmányokat eredeti nyelven, sőt lefordítva olaszra vagy magyarra.

A kétnyelvű *Osservatorio Letterario* folyóirat oldalairól, amelynek szerkesztését és kiadását személyesen végzem, szembesítettem a két ország általános kulturális témáit és pillantást vetettem más országok irodalmára és kultúrájára is.

Ez a kitüntetés, azon felül, hogy egy rangos díj a szakmai tevékenységem szempontjából, egy szép ajándék is a 60. születésnapomra és az Olaszországban tartózkodásom 30. évfordulójára.

Kinek gondolja, hogy köszönettel tartozik ezen eredmény eléréséért?

Köszönöm mindazoknak, akik elkísértek ezen a kiadói kalandon az alakulástól kezdve, a közreműködésükkel (válogatott tanulmányok, korrektúra vázlatok) és tanácsaikkal (különösen az első éveimben az olasz nyelv használatára vonatkozóan), azon személyes kapcsolatoknak, amelyek könnyebbé- és kielégítővé tették a szakmai tevékenységemet (a szerkesztői munkámon túl a saját cikkek, esszék, tanulmányok, elbeszélések, lírák írása, illetve a versek és prózák magyarról történő fordítása).

Milyen ösztönzéseket kap tevékenysége a ferrarai *Osservatorio Letterario* igazgatásában, melynek valódi küldetése, hogy elmélyítse a magyarok és olaszok közötti kölcsönös megismerést?

Mostanáig az engem érő folyamatos ingerek erősítették a motivációt: a kreativitás öröme, a szépség, az irodalom és a művészetek iránti szeretet, a szépség terjesztésének lehetősége a válogatott szerzők munkáinak révén; a vágy, hogy megosszam és népszerűsítsem a kultúra gyöngyszemeit, különösen az irodalomét. A tudás átadásának tevékenységével célozom, a magam apró módján, hogy felszámoljam a kölcsönös előítéleteket és a tehetséges szerzők alkotásai által gazdagítsam a szellemet.

Mit tehetnek az állami intézmények, hogy megszilárdítsák és erősítsék az olasz-magyar barátságot?

A közintézményeknek a kultúrában „mecénásoknak” kellene lenniük, amelyek gazdaságilag (tanulmányi ösztöndíjakkal, kulturális díjakkal, anyagi támogatásokkal, de az adózás egyszerűsítésével is) és az ismeretterjesztéssel is támogatják akár a kulturális- és kreatív iparágat, akár az Olaszországban élő művészeket, legyenek azok bármilyen nemzetiségűek. Végezetül, talán a legfontosabb dolog, hogy szükséges az állami beavatkozás a közoktatásban: főképp, hogy ne szüntessenek meg magyar szakokat az egyetemeken és ösztönözzék azokban az óvodákban és iskolákban is a jelenlétet, ahol magyar nyelvet tanítanak.

Giuseppe Dimola

Fordította: **Csáki-Erdős Olga**

Forrás: <http://amicizia-italo-ungherese.blogspot.it/>

* **Szerk.:** G. Dimola tévesen értelmezte a szakmai életrajzban olvasottakat. Pontosan: A gimnáziumi tanulmányai alatt a nyári szünetekben dolgozott a veszprémi Szigeti József faárugyárban és a Szivárvány Áruházban és érettségi után a pécsi Tanárképzőre való felvételiig egy évet a veszprémi megyei Bíróságon.

** A névadó városi kórus alapító karmestere: Vittore Veneziani.

[Link-1>>](#) [Link-2>>](#) [Link-3>>](#) [Link-4>>](#) [Link-5>>](#) [Link-6>>](#) [Link7>>](#)

HOME PAGE

Intervista al Cavaliere della Repubblica Melinda Tarr

L'ungherese Melinda Margit Tamás-Tarr, naturalizzata italiana, è un nome noto su questo blog. Dirige da 17 anni l'Osservatorio Letterario di Ferrara, una pionieristica rivista (cartacea ma presente anche online) che ha contribuito a creare un ponte culturale tra italiani e ungheresi, anche avvalendosi di validi collaboratori dei due Paesi.

Ed è un'attenta lettrice di queste pagine online.

È una gran bella notizia sapere che la "nostra" Melinda – professoressa, giornalista, traduttrice e scrittrice – è diventata Cavaliere della Repubblica, onorificenza conferitagli dal Presidente della Repubblica con decreto del 27 dicembre 2013. Si tratta dell'Ordine al merito

della Repubblica Italiana (OMRI, diviso in sei gradi), il più alto in Italia, istituito 63 anni fa per "ricompensare benemerite acquisite verso la Nazione nel campo delle lettere, delle arti, dell'economia...".

È il più prestigioso, e meritato, riconoscimento tra quelli fin qui ottenuti.

Già nel 1993 la Tarr riceve il 1° premio per la critica letteraria dalla Società Dante Alighieri, istituzione che diffonde la cultura italiana nel mondo.

Poi nel 1998 la sua rivista letteraria fu ritenuta "una delle migliori idee imprenditoriali" per iniziativa del Corriere della Sera e della BPM.

Nel 2001 fu segnalata dalla rubrica radiofonica di Rai 1 "Est Ovest" per la sua attività divulgativa, in particolare sulla letteratura ungherese, e per gli scambi culturali con la Biblioteca Nazionale Széchenyi (Budapest) e la Biblioteca Elettronica Ungherese (MEK).

Nello stesso anno l'International Biographical Centre (Cambridge) inserisce la Tarr tra i 2000 maggiori pensatori del XXI secolo.

Melinda Tarr nasce nel 1953 a Dombóvár, nella Provincia di Tolna (Transdanubio meridionale). Comincia a lavorare già negli anni liceali, al tribunale di Veszprém.* Dopo la laurea in magistero (1978), insegna lingua, letteratura e storia nelle scuole medie della stessa città, dove collabora anche al giornale locale (Napló).

Dal 1983 è in Italia, a Ferrara, per dedicarsi a vari studi (giuridici, letterari, pianistici, informatici) e svolge sia l'attività di traduttrice/interprete e sia, dal 1989, quella di giornalista e scrittrice. Nel periodo 1990-94 si mette alla prova anche come soprano nell'Accademia Corale Veneziani di Ferrara.

Nel 1997 fonda e dirige l'Osservatorio Letterario, dando vita anche all'O.L.F.A. (Osservatorio Letterario Ferrara e l'Altrove), che pubblica libri in italiano e/o in ungherese (finora una settantina), come l'antologia Le voci magiare (OLFA, 2001). Per qualche anno promuove anche il premio letterario internazionale "Janus Pannonius".

Ecco una breve intervista che mi ha cortesemente rilasciato.

Oltre alla gran gioia di ricevere il prestigioso titolo di cavaliere della repubblica, quale significato ha per Lei questo riconoscimento?

Un alto riconoscimento statale nella mia Patria d'adozione in cui, per varie circostanze, mi sono sentita e mi sento soltanto apolide. Da trent'anni vivo in Italia. In questo Paese delle raccomandazioni, piena di veleni, intrighi e invidie, mi sono sentita trascurata ed emarginata come ungherese, nonostante la cittadinanza italiana. Il mio operato letterario-editoriale e culturale finora non era stato riconosciuto dalle istituzioni ufficiali. Negli anni di esistenza dell'Osservatorio Letterario, i media tacevano e ne ignoravano i comunicati di stampa, oppure divulgavano notizie insignificanti.

Questo alto riconoscimento statale mi ricompensa un po' della scarsa considerazione della mia molteplice attività professionale da parte di cerchie accademiche chiuse in se stesse, quasi fossi un'intrusa che ne minaccia il prestigio.

Tra mille difficoltà e con scarsi mezzi economici, ho costruito un duraturo ponte culturale tra Ungheria e Italia, divulgando opere letterarie e saggistica in lingua originale oppure tradotte in italiano o in ungherese. Dalle pagine del periodico bilingue Osservatorio Letterario, di cui ho curato personalmente redazione ed edizione, ho affrontato temi di cultura generale dei due Paesi e ho gettato uno sguardo anche sulle letterature e le culture di altre nazioni.

Questa onorificenza, oltre che un prestigioso premio per la mia attività professionale, è anche un bel regalo per il mio 60° compleanno e il 30° anniversario della mia permanenza in Italia.

Chi pensa di ringraziare per essere giunta a questo traguardo?

Ringrazio tutti coloro che mi hanno accompagnato in questa avventura editoriale dalla fondazione, con la loro collaborazione (selezione elaborati, revisioni bozze) e i loro consigli (in particolare, nei primi anni,

sull'uso della lingua italiana); rapporti interpersonali che hanno reso meno pesante e più gratificante il mio impegno professionale (oltre al lavoro editoriale, la redazione di articoli, saggi, studi, narrativa, lirica, e le traduzioni dall'ungherese di poesia e prosa).

Quali stimoli riceve la Sua attività alla direzione dell' Osservatorio Letterario di Ferrara, una vera e propria missione per approfondire la conoscenza tra ungheresi e italiani?

Viene rafforzata la motivazione che è stata finora il mio perpetuo stimolo: la gioia della creatività; l'amore per il bello, la letteratura, le arti; la possibilità di trasmettere la bellezza tramite le opere degli autori selezionati; il desiderio di condividere e divulgare perle di cultura, in particolare letterarie. Un'attività di trasmissione di conoscenze che, nel mio piccolo, mira a superare i reciproci pregiudizi e ad arricchire lo spirito con le opere di autori talentuosi.

Cosa potrebbero fare le istituzioni pubbliche per consolidare e sviluppare l'amicizia italo-ungherese?

Il ruolo pubblico nella cultura dovrebbe essere quello del "mecenate", che sostiene economicamente (borse di studio, premi culturali, sponsorizzazioni, ma anche semplificazione fiscale) e con la divulgazione sia l'industria culturale e creativa e sia gli artisti in Italia, di qualunque nazionalità siano. Infine, forse la cosa più importante, serve l'intervento pubblico nell'educazione: in particolare, non vanno chiusi i dipartimenti universitari di ungarologia, e va incentivata la presenza di asili e scuole dove si insegna la lingua ungherese.

Giuseppe Dimola

Fonte: <http://amicizia-italo-ungherese.blogspot.it/>

N.d.R. Errata corrige: *Comincia a lavorare già nelle vacanze estive degli anni liceali presso la Fabbrica di Mobili "Szigeti József" e al Negozio "Szivárvány" di Veszprém e dopo la maturità lavora un anno al tribunale della stessa città.*

[Link-1>>](#) [Link-2>>](#) [Link-3>>](#) [Link-4>>](#) [Link-5>>](#) [Link-6>>](#) [Link7>>](#)

HOME PAGE